

Két királynő – hasonló sorsok Mária és Hedvig

Gulyás Márta

Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszék, Történeti Intézet, Szegedi Tudományegyetem

gulyas.marta1919@gmail.com

A középkori magyar történelemben rendkívül ritka esetnek számított, hogy a megkoronázott uralkodó nő volt és nem pedig férfi. Ez Nagy Lajos (1342–1382) lányaival történt meg, akik közül Mária (1382–1387) a magyar, illetve lánytestvére, Hedvig (1384–1386) a lengyel trónt foglalták el, mint megkoronázott királynők. Mária és Hedvig királynők története a kutatás jól feltárt témakörei közé tartozik, így az előadás nem is ezen eredmények újbóli elmesélésére törekszik, hanem a két uralkodónő politikai és egyéni pályafutását helyezi a középpontba egy sajátos nézőpontból. Ez pedig annak vizsgálata, hogy mennyire befolyásolta sorsukat az a tény, hogy nők voltak és nem férfiak. Az eddigi eredmények alapján úgy tűnik, hogy e tényezők mellett komoly szerepe volt annak is, hogy trónjukat egy-egy (a források szerint általuk nem kedvelt) férfival kellett megosztaniuk, akik előbb-utóbb „természetesen” átvették az ország irányítását. Az előadás konklúziója azt a felfogást erősíti meg, amely szerint a korszak – legalábbis Közép-Európában – társadalmi még a politikai elitben sem tudták elfogadni a női vezetést, s természetes állapotnak a férfiak uralkodó szerepét tekintették.